

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Johan Walter
Rolfsbuktaalleen 16
1364 FORNEBU

Miljøvernavdelingen

Besøksadresse: Tordenskioldsgate 12,
Oslo
Postadresse: c/o Fylkesmannen i Østfold,
Postboks 325, 1502 MOSS
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato: 06.12.2018
Vår ref.: 2018/27625-2 M-NA
Saksbehandler: Håvard Kristoffersen
Direktetelefon: 22 00 36 53

Dato: 18.12.2018

Fylkesmannens vedtak - svar på søknad om beiting og skjøtsel i Viernbukta naturreservat

Vi viser til søknad av 6. desember 2018.

Fylkesmannen gir dispensasjon til beite med geiter, oppføring av gjerde og leskur samt hogst av gran i Viernbukta naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Dispensasjonen gis på vilkår gitt i saken.

Bakgrunn for saken

Johan Walter representerer en gruppe bestående av fastboende og hytteeiere på Brønnøya som ønsker en avtale med Fylkesmannen om beiting med geiter og skjøtsel i Viernbukta naturreservat. De ønsker å etablere en fast geitebestand på Brønnøya som blant annet vil bidra til skjøtsel av naturmangfoldet, beiting av fremmede arter som kanadagullris, reduksjon av flåttbestanden og økt trivsel med dyrehold på øya. Geitene skal ha fast base et annet sted på Brønnøya, men kan beite i reservatet i en avgrenset tidsperiode om sommeren.

Det søkes om tillatelse til å etablere et leskur til geitene for beskyttelse mot vær og vind, samt lagring av fôr. Leskuret er planlagt nær Viernveien mot vest, og vil være på ca. 8 m². Beiteområdet innenfor reservatet (område A i vedlagt kart) planlegges inngjerdet med 2 meter høye staur med ca. 2 meter mellomrom og nettinggjerde på ca. 1,2 meters høyde. I tillegg søkes det om tilkobling til vann og avløp og tilskudd til de nevnte tiltakene.

Det søkes også om å fjerne gran i område B i kart vedlagt søknaden, mellom Viernveien og Vierndroget. Grantrærne ønskes fjernet våren 2019, men kan også fjernes på andre tidspunkt.

Fylkesmannens vurdering

Viernbukta naturreservat i Asker kommune ble vernet i 1992 og utvidet i 2008 til sin nåværende avgrensning. Formålet med reservatet er å bevare et representativt og tilnærmet urørt våtmarksområde med stor variasjon i plantesamfunn, rik våtmarksflora med sjeldne arter og med innslag av edelløvskog, samt en større, tilnærmet urørt og velutviklet blodstorkenebbeng med sjeldne arter. Formålet er også å ta vare på et viktig raste- og oppholdsområde for fugl, og et viktig leveområde for gravand. Deler av det foreslåtte beiteområdet i vest er kartlagt som rik sump- og kildeskog, mens området i øst som grenser til sjøen er kartlagt som strandeng og

strandsump. Området hvor det søkes om å ta ut grantrær er registrert som svært viktig kalkskog som har stort potensial for sjeldne og truede arter. Alle tre naturtypene er registrert med A- verdi og har store naturverdier.

Verneforskriften for Viernbukta naturreservat § 3 punkt 1 sier at:

«Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet.» § 3 punkt 3 sier blant annet at det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, andre varige konstruksjoner eller midlertidige innretninger. Det er ingen dispensasjonsbestemmelser om beite, uttak av grantrær, oppføring av gjerde eller leskur, men Fylkesmannen kan gi dispensasjon etter naturmangfoldloven (nml) § 48 dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Området hvor det søkes om beite for geiter, har tidligere blitt brukt som beitemark for storfe. Beitet opphørte i 1970-åra, noe som har ført til sterk gjengroing. Det har derfor blitt satt ut beitedyr i området siden 2011 i regi av Fylkesmannen som et skjøtselstiltak. Beite hindrer gjengroing og er positivt for naturverdiene, spesielt strandengen i området, og er beskrevet som et viktig tiltak i forvaltningsplanen for Viernbukta naturreservat. Området er allerede inngjerdet for beite med storfe. Vi vurderer at et nytt, noe høyere gjerde og beite med geiter i stedet for storfe vil medføre få endringer av dagens bruk, og at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneverdiene. Forvaltningsplanen anbefaler storfe, alternativt sammen med sau, som beitedyr i området. Vi vurderer likevel at geiter kan passe fint som beitedyr her, men ønsker det som en prøveordning med en evaluering i etterkant av sesongen. Den foreslåtte plasseringen av leskuret til geitene vil ikke komme i konflikt med registrerte naturtyper, og er et nødvendig tiltak for at området skal kunne beites av geiter.

Fylkesmannen vurderer at beite er positivt for å ivareta naturverdiene, spesielt på strandenga. Tiltakene vil dermed ikke påvirke verneverdiene nevneverdig og er ikke i strid med verneformålet. Vi ber om at det tas initiativ til en avtale om beite mellom Fylkesmannen og tiltakshaver for nærmere detaljer og eventuelle utbetalinger av tilskudd.

Forvaltningsplanen åpner for å fjerne gran innenfor kalkskogen slik at furu og andre ønskede treslag får bedre vekstvilkår. Planens forvaltningsmål for kalkskogen er at det skal være kalkfuruskog nordvest i naturreservatet. Hogst av gran vurderes derfor til å være positivt for naturverdiene og tiltakshaver kan dermed fjerne grantrær og oppslag av gran i tråd med forvaltningsplanen, forutsatt at hogsten ikke forringer annen vegetasjon. Av hensyn til hekketiden og for at tiltaket skal være i henhold til verneformålet, må hogsten utføres utenom perioden 15. april til 15. juli. Det er satt vilkår om dette i henhold til nml § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Fylkesmannen har kunnskap om verneområdet fra befaringer, forvaltningsplanen, Naturbase og tiltakshavers opplysninger. Kunnskapsgrunnlaget vurderes derfor som oppfylt i henhold til nml § 8, og føre-var-prinsippet (nml 9) tillegges lite vekt i saken. Fylkesmannen mottar få søknader om tiltak i Viernbukta naturreservat og vi vurderer den samlede belastningen som lav. Det er imidlertid svært høye naturverdier i området og det er viktig at tiltak ikke påvirker verneverdiene. Vi vurderer at de omsøkte tiltakene ikke vil øke den samlede belastningen, jf. nml. § 10.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon til beite med geiter, oppføring av gjerde og leskur samt hogst av gran i Viernbukta naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Beitetrykket skal være moderat, slik at feltsjiktet med urter ikke blir nedbeitet og skadet. Beitepåvirkningen skal overvåkes, og beitetrykket reduseres, om nødvendig.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og kunne forevises oppsyn og politi.
- Beiteprosjektet med geiter er en prøveordning som skal evalueres etter sesongen.
- Geitene skal ikke slippes på beite før etter 1. juli av hensyn til hekketiden.
- Beiteområdene må ikke aktivt tilføres gjødsel.
- Tillatelsen til hogst gjelder kun gran og oppslag av gran. Mesteparten av hogstavfallet skal fraktes ut av reservatet, mens enkelte stammer kan legges igjen for naturlig forråtnelse.
- Hogsten skal ta hensyn til annen vegetasjon i området og utføres utenom tidsperioden 15. april til 15. juli.

Fylkesmannen har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og Fylkesmannen vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, klagen sendes via Fylkesmannen. Fristen for å klage er 3 uker, jf. forvaltningsloven § 29.

Med hilsen

Pernille Botzet
faggruppekoordinator

Håvard Kristoffersen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

